

„A Mi Urunk, Jézus Krisztus kinyilatkoztatta nekünk ezt a csodát, és nekem adta e két isteni ajándékot, hogy az általa véghez vitt csodát, hitüket megerősítendő, másoknak is bizonyíthassam.”¹ Isten embere utasította a testvéreket, hogy mutassanak be Istentiszteletet, majd frissítsék fel testüket, amióta ugyanis megpillantották az oszlopot nem volt egyetlen szabad percük sem, hogy ételt és italt vegyenek magukhoz.

Az éjszaka elteltével a testvérek északi irányba kezdtek evezni. Átjutva a háló egyik nyílásán felállították az árbocot, és felhúzták a vitorlát. Néhány testvér egészen addig tartotta a hálószemeket, amíg a bárkán minden el nem készült. Eppen vitorlát bontottak, amikor kedvező hátszelet kaptak; így nem kellett evezniük, csupán a kötélzetet és a kormánylapátot tartották. A szél nyolc napon át sodorta bárkájukat észak felé.

23.) Kovácsok Szigete²

A nyolcadik nap múltán nem messze egy zord, sziklás, salakos sziget bukkant elő. Nem nőtt ott se fa, se fű; ehelyett mindenütt kovácsműhelyek voltak. A tiszteletreméltó atya társaihoz fordult: „Nagy gond nekem ez a sziget. Nem akarnék partraszállni, sőt megközelíteni sem igen áll szándékomban, a szél mégis egyenesen a part felé sodor bennünket.” Amint egy pillanatra szinte köhajtásnyira hajóztak el a sziget mellett, hallhatták a fűjtatók mennydörgő robaját, valamint a kalapácsok döngését a vason és az üllökön. E borzalmas zenebona hallatán a tiszteletreméltó atya a négy égtáj felé fordulva, az Úr jélével felvértezve magát, így szólt: „Úr Jézus Krisztus menekíts meg bennünket a baljós szigettől.”

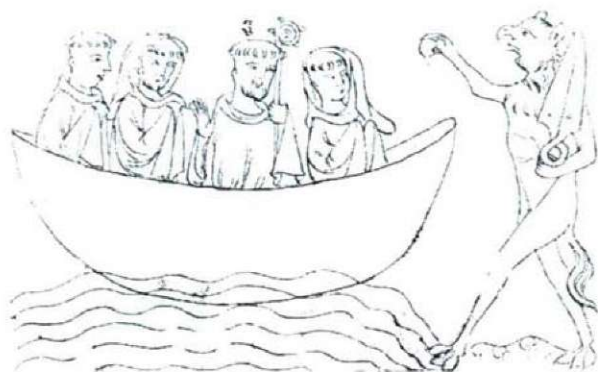
Alig hangzottak el szavai, egy szigetlakó bukkant elő az ajtók mögül, feltehetően dolga akadván odakint. Rettentően borzas feje volt, lényéből tűz és sötétség áradt. Megpillantotta Krisztus szolgálinak a sziget közelében úszó

---

¹„Az ezüstszozlopról hatalmas háló csüngött a vízbe: egy kis darabot levágtak a hálóból, és magukkal vitték, hogy Írországba érve bizonyítékul szolgáljon elbeszélésükhöz.” (*Imram Máeldúin* – Germán, kelta..., 176. o.)

²A Pokol víziója emlékezetünkbe idézi az Aeneas-történet kyklopsz-szigetét, ahonnan fejvesztve menekülni kellett. (Aeneis Vol. III., 639–683., i.m., 183–184. o.) De gondolhatunk itt a germán mitológia kovácsaira is. Érdekes párhuzam a Máeldúin történetben a Kovácsok Kemencéjének Szigete (Lady Gregory, i.m., 65. o.); illetve Szindbád 3. meséjének egyik epizódja, amikor hősünk „a halál torkából” menekül, és a kiszúrt szemű szörnyek hatalmas köveket hajigálnak utána a tengerbe (Ezeregyéjszaka meséi, i.m., 288. o.). Mindezek mellett feltételezik, hogy a leírás egy ténylegesen látott vulkánkitörésre vonatkozna. Az északi tenger eme vulkánját pedig Izland ma is ismert vulkánjai (Surtsey, Hekla, Katla) között keresik.

bárkáját, mire gyorsan visszatért műhelyébe. Isten embere ismét keresztet vetve testvéreihez fordult: „Fiaim, vonjátok még magasabbra a vitorlát, és evezetek olyan gyorsan, ahogyan csak bírtok. Mielőbb meneküljünk e félelmes

szigettől.” Mielőtt azonban befejezhetné volna mondandóját, az iménti vadember nem messze a bárkától a tengerpart felé szaladt, és fogóvással a kezében izzó salakdarabot cipelt, amely mérhetetlenül nagy és roppant forró volt. Az izzó rögöt nyomban Krisztus szolgálói felé hajította, de az szerencsére nem sebesítette meg őket. Mintegy kétszáz méterre repült el felettük. Azon a helyen, ahol a salakot elnyelte a víz, mintha vulkán tört volna fel: forrni kezdett a tenger.¹ Úgy áradt belőle a füst, mint egy tüzes kemencéből.

Isten embere már jó mérföldnyire eltávolodott attól a helytől, ahol a salakdarab a tengerbe zuhant, amikor valamennyi szigetlakó megjelent a tengerparton egy-egy égő röggel a kezében. Néhányan a salakrögöket Krisztus szolgálói után hajigálták, egyiket túldobva a másikon, közben állandóan visszasettek kovácsműhelyeikbe, hogy ismét tüzre tegyék a kihűlt rögöket. Úgy tűnt, az egész sziget lángokban áll, mint egyetlen hatalmas kemence; a tenger pedig forrt, akár egy fortyogó, hússal telt fazék, aminek jól alágyújtottak. Egész álló nap hallhatták a sziget felől jövő ordítózást. A sziget már régen eltűnt a szemük elől, a bennszülöttek kiabálása ellenben még mindig eljutott a fülükig, és a tűz bűze még mindig égette orrlükeikat. A szent atya ekképpen vigasztalta szerzeteseit: „Krisztus katonái, őszinte hittel és lelki fegyverekkel

---

¹ „*Nam ubi cecidit in mare, cepit feruere quasi ruina montis ignei fuisset ibi...*” egyes szövegekben „*quasi moles ruentis montis ignei videretur ibi cecidisse...*” Carl Selmer (1959, 97. o.) feltételezése szerint a *ruina/moles* (törmelék/tömb) az eredeti szövegben talán *pruna* (eleven szén/parázs) lehetett.

vértézzétek fel magatokat,¹ mert a Pokol tornácán járunk.² Legyetek éberek és bátrak.”

24.) Az izzó hegy³

Egy másik nap a Kovácsok Szigetétől nem messze északnak egy magas hegy látványa tárult a szerzetesek elé. A felhők közül bukkant elő, és csúcsa igencsak füstölgött. Egy hirtelen jött szellőkés a part felé sodorta bárkájukat, míg a szárazföld közelében a szél le nem csendesedett, és a bárka meg nem

¹ „*Milites Christi*” Ef 6,10-20. Ószövetségi előképei: Bölcs 5,17-20; Iz 59,15-20.

² „...*sumus in confinibus infernorum*.” A *Navigatio* keletkezése idején a Purgatórium képzelete még a kikristályosodás folyamatában volt. Ld. Jacques Le Goff: *The Birth of Purgatory*. (Transl. by Arthur Goldhammer. Aldershot: Scolar Press, 1990). Egy köztes túlvilág=Pokol tornáca, ahonnan a megtisztulás után még a mennyország felé is van út, korai teológiai megalapozása Tertullian, Szent Ágoston és főként Nagy Szent Gergely (*Dialogues* - Migne, PL 77, 130-432. o.) nevéhez fűződik.

³ Ezt a hegyet szokták a Hekklával, illetve Tenerife szigetével azonosítani (Selmer, 1959, 90. o.). Talán a vulkán lávája nyelte el a szerzetest. A gonosz lelkeket „elfogyasztó” tüzes hegyet ld. még pl. egy másik ír látomásirodalmi alkotásban, Tnugdál lovag látomásában: „Egy tó vagyon a pokolban... ott ül egy besnye, kinek vagyon két lába és két szárnya, hosszú nyaka, vasorra, vaskörmei, kinek szájából olthatatlan láng jő ki. Ez lelköket láttatik vala enni, kik öneki gyomrában az kinnak miatta semmivé lesznek vala.” Tar Lőrinc pokoljárása. Középkori magyar víziók. (Budapest: Szépirodalmi Kiadó, 1985), 288. o. A Pokol vízióival kapcsolatban ld. Gurevics, i.m. 188-261. o.; illetve Peter Dinzlacher: *Vision und Visionsliteratur im Mittelalter. Monographien zur Geschichte des Mittelalters*, 23. (Stuttgart: Anton Hiersemann, 1981), 90-105. o. A vulkán pokoli mivoltára az Etna esetében már Sevillai Izidor is utalt: „*Mons Aethna ex igne et sulphure dictus; unde et Gehenna*.” (*Etymologies*, XIV./8,14, i.m., 142. o.